

بررسی اثرات ضد لیستریایی اسانس گیاه چای کوهی (*Stachys Lavandulifolia Vahl*) در پنیر سنتی اردبیل

حسن محمدپور کنزق^۱، مصطفی نوروزی^{۲*}، رزاق محمودی^۳، اصغر محمدپور اصل^۴، رزا زاوشی^۲

^۱ کارشناس ارشد بهداشت و ایمنی مواد غذایی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ دانشیار علوم تغذیه مرکز تحقیقات رشد کودکان، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۳ استادیار بهداشت مواد غذایی، گروه بهداشت و کنترل کیفی مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران

^۴ استادیار اپیدمیولوژی، گروه تغذیه، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

* نشانی نویسنده مسئول: قزوین، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده بهداشت، مصطفی نوروزی

E-mail: mnoroozi@ymail.com

وصول: ۹۳/۸/۸، اصلاح: ۹۳/۱۰/۱، پذیرش: ۹۳/۱۱/۲۰

چکیده

زمینه و هدف: امروزه اسانس های گیاهی به دلیل دارا بودن خواص ضد میکروبی و آنتی اکسیدانی، جهت استفاده به عنوان نگهدارنده های طبیعی و سالم در مواد غذایی، مورد توجه پژوهشگران صنایع غذایی می باشد. هدف از این مطالعه بررسی اثرات ضد لیستریایی اسانس گیاه چای کوهی در پنیر سنتی اردبیل می باشد.

مواد و روشها: در این مطالعه تجربی، بخش های هوایی گیاه چای کوهی به صورت خشک شده تهیه و اسانس روغنی آن استخراج و شناسایی شد. غلظت های (۰/۰۳، ۰/۰۶، ۰/۱۲) اسانس به همراه ۱۰^۳cfu/ml باکتری لیستریا مونوسیتوژنز به نمونه های شیر پیش ساز پنیر تلقیح شد. نمونه های پنیر به مدت ۶۰ روز در دمای ۷⁰C نگهداری شدند و طی روز های ۱۵، ۳۰، ۴۵ و ۶۰ نحوه رشد باکتری لیستریا و باکتری های کلی هوازی به روش کشت سطحی بررسی شدند. داده ها با آزمون آنالیز واریانس برای داده های تکراری با سطح معنادار کم تر از ۰/۰۵ در SPSS22 آنالیز شد.

یافته ها: غلظت های استفاده شده از اسانس تأثیر معنی داری بر کاهش رشد لگاریتمی باکتری های کلی و لیستریا مونوسیتوژنز نسبت به گروه کنترل داشت (p<۰/۰۰۱). همچنین مشاهده شد که با افزایش غلظت اسانس کاهش رشد لگاریتمی باکتری ها نیز افزایش می یابد. غلظت ۰/۱۲ اسانس بیشترین اثر ضد میکروبی را داشت (p<۰/۰۰۱).

نتیجه گیری: اسانس چای کوهی علیه باکتری های کلی هوازی و لیستریا دارای اثر ضد میکروبی بوده و می توان با کاربرد غلظت ۰/۰۶ اسانس، امنیت و کیفیت میکروبی پنیر های سنتی را ارتقا داده و ویژگی های ارگانولپتیکی مطلوبی نیز ایجاد کرد.

واژه های کلیدی: اسانس، چای کوهی، لیستریا مونوسیتوژنز، پنیر سنتی اردبیل.